

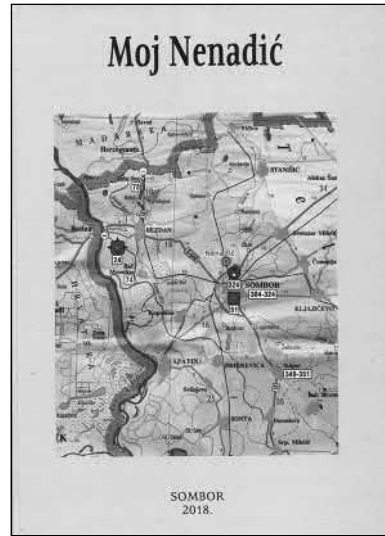
Tako je i s najnovijom knjigom o dužijanci Laze Vojnića Hajduka – činjenična i informativna korisnost ostat će kao trajna vrijednost, dok „teoretizirajući“ sadržaji, kojih inače ne manjka, ničemu neće, bojimo se, koristiti (npr. str. 17-26, ili str. 27-38 ili str. 143-158). Etnografija, naime, podrazumijeva iznošenje faktografije a ne naknadne interpretacije, koje gdjekad u ovoj knjizi djeluju kao nasilje (npr. sintagme poput „Rad nadilazi vrijeme“, „Dužijanca kao pokretni spomenik kulture“, „Dužijanca je događanje vrednote i duhovnosti“, „Pozicioniranje subotičke dužijance u povijesti“...).

Formalno promatrano, sadržaj u knjizi je podijeljen u deset cjelina, koje prate još i predgovori nakladnika i urednika (začudno je što je urednik i autor ista osoba sic!), te pogovor, popis literature i životopis autora. Najznačajnijim se čine oni dijelovi knjige u kojoj se iznose činjenični sadržaji (poglavlje 5. – „Traženje pravog oblika dužijance u Subotici“ (str. 63-84), 6. – „Ujedinjenje crkvene i gradske dužijance“ (str. 85-110) i 7. – „Sto godina dužijance u Subotici“ (str. 111-142)). Knjiga je, dodat ćemo još i to, bogato ilustrirana fotografijama s proslava dužijance i osoba vezanih u organiziranje iste te preslikama povijesnih dokumenata.

Tomislav Žigmanov

Moj Nenadić, ur. Alojzije A. Firanj, Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo „Vladimir Nazor“, Sombor, 2018., 519 str.

Povijest malim mjesta ili naselja, malih zajednica, najteže je sačuvati. Bez zapisivanja i istraživanja gube se tragovi našeg podrijetla, a oni koji su dionici

nekadašnjeg načina života ne ostavljaju gotovo ništa osim uspomena i ponekih fotografija. Stoga se istraživanjem, zapisivanjem i objavom spašava ne samo uspomena na prošlost, već se generacijama suvremenog doba čuva ono bitno – ishodište njihove kulture i identiteta. Na tom je tragu objava, mora se reći, monumentalne knjige o malom mjestu *Moj Nenadić*, nakladnički pothvat Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva „Vladimir Nazor“ iz Sombora. Tiskana 2018. godine, sasvim se uklapa u program godine proglašene Europskom godinom kulturne baštine.

Rad na knjizi počeo je još 2013. godine, a brojne autore okupljao je i moderirao glavni urednik, ujedno i autor nekoliko dijelova knjige Alojzije A. Firanj. Za knjigu koja ima 519 stranica nužno je nabrojati i autore tekstova, njih šesnaestero: Vinko Aranjoš, Alojzije A. Firanj, Mario Bara, Katarina Firanj, Nataša Firanj, Klara Šolaja Karas, Mata Matarić, Marija Matarić, Pavle Matarić, Tereza Matarić, otac Mato Miloš, Marija Maširević, Josip Parčetić, Terezija

Pašti Jozić, Šima Raić i Marina Uzelac. Gotovo svi, osim Maria Bare i oca Mate Miloša, vezani su za Nenadić svojim rođenjem, odrastanjem ili životom.

Urednik u svom „Uvodu“ (str. 7-8) piše kako je monografija „djelo timskog rada, jer nema čovjeka koji može pokriti sva područja ljudskog djelovanja“ te se nakladnik odlučio za tim ljudi koji može „odgovoriti na brojna pitanja postavljena o Nenadiću, o njegovoj prošlosti i sadašnjosti“. Knjiga je podijeljena na pet cjelina: „Nenadić kroz povijest“ (str. 9-261), „Obrazovni, politički i vjerski život“ (str. 263-373), „Društveno kulturni život“ (str. 375-423), „Sjećanja na život kroz godinu“ (str. 425-499) i „O autorima ove knjige“ (str. 501-516).

Znanstveno će se u prvom dijelu izdvojiti povijesna studija dr. sc. Maria Bare „Od dinarskog krša do Podunavlja – preci današnjih Hrvata i „Nenadić: prostor, ljudi, identitet“, a slijede zanimljivi tekstovi o do sada nepoznatim segmentima života na Nenadiću – onom gospodarskom, ali i o stanovanju, odijevanju, stanovništvu, rijeci Mostongi. Drugi će dio progovoriti o obrazovanju,

političkom organiziranju i vjerskom životu, na blagdane i proslave na Nenadiću. Kulturni život i zabava su treći dio knjige u kojem se nalaze brojni podatci o slobodnom vremenu, o glazbi, sportu, i uopće o društvenom životu. Četvrta cjelina govori o svakodnevnom životu na nenadićkim salašima kroz sjećanja, u koja su upletene i anegdote. Peti, završni dio donosi životopise autora. Tehnički bi bilo korisno da se u sadržaju na kraju knjige uz naslove nađu i autori kako bismo lakše pratili autorstvo tekstova, ali i grafički da se označe cjeline.

Nakon kratkog opisa bogatog sadržaja, koji će svojom vrijednošću doprinijeti našem samopoštovanju ali i poštovanju onih koji o tome budu čitali, nužno je istaknuti bogat arhivski materijal, oko 400 fotografija, luksuznu opremu kakvu i zaslužuje ova jedinstvena priča o salašima i salašarima koji su svojevremeno dali značajan doprinos osnutku i djelovanju HKUD-a „Vladimir Nator“ u Somboru.

Katarina Čeliković